

SOKAK SANATIYLA TANIŞMA: LEFKOŞA'DA AKTİVİZM, TOPLUMSAL DIŞAVURUM VE BAĞIMSIZ UYGULAMA

DERVİŞ ZEYBEK, PERVİN AVCI VE URBAN GORILLAS

Fotoğraf: Usami Masahiro

ÇALIŞMA KAPSAMINDA YAPILANLAR

Lefkoşa suriçinde bağımsız sokak sanatı eserlerini kayda geçiren ve inceleyen bir araştırma çalışması.

Sokak sanatı eserlerinin sanal ortamda keşfedilebilmesi için etkileşimli bir internet haritası.

"Sokak Sanatıyla Tanışma: Lefkoşa'da Aktivizm, Toplumsal Dışavurum ve Bağımsız Uygulama" başlıklı raporun hazırlanması.

Lefkoşa'da iki sokak sanatçısı hakkında bir belgeselin çekimi.

Nisan 2017'de, Roma'daki MAXXI Müzesinin bir projesi çerçevesinde internetten yayınlanan "the Independent" adlı dergide Kıbrıs'ta sokak sanatları konusundaki bir makalenin yer bulması.

Projenin sonuçlarının 7 Ekim 2017'de Yuka Blend Festivalinde sunumu.

DERVİŞ ZEYBEK VE PERVİN AVCI İLE URBAN GORILLAS HAKKINDA

Urban Gorillas Lefkoşa merkezli bir sivil toplum kuruluşudur. Sağlıklı ve sosyal açıdan kapsayıcılığı önem veren kentler vizyonu ile hareket eden ve kentlere önem veren, çeşitli disiplinlerden uzmanların yönettiği bir yapıdır. 2013 yılında, kentsel alanlara yeni bir enerji getirmek ve değişime ilham vermek amacıyla çeşitli proje ve çalışmalara ön ayak olmak üzere kurulmuştur. Grup, Kıbrıs'ın kuzey kesiminde dezavantajlı bir durumdaki gençlerle çalışan Derviş, fotoğrafçılık alanındaki becerileriyle Lefkoşa'da sokak sanatlarına ışık tutmaya yardımcı olan Pervin ve hem bir aktivist, hem de bir kent sevdalısı olan Veronika'dan oluşmaktadır.

ÇALIŞMANIN ÖYKÜSÜ

"Sokak Sanatıyla Tanışma: Lefkoşa'da Aktivizm, Toplumsal Dışavurum ve Bağımsız Uygulama" başlıklı çalışma Kıbrıs'taki sokak sanatlarını kayda geçirme ve tanıtmanın yanı sıra kamuoyunun geniş kesimlerini sokak sanatlarıyla tanıştırmayı ve bu sanat eserlerinin adada yaşayanların düşüncelerini nasıl yansıttığını göstermeyi amaçlamıştır.

Çalışma ile her iki toplumdaki üyeleri olan ve bağımsız araştırmacı ve aktivistlerden oluşan ekip kentte plana dâhil edilen yollar üzerinde görülen tüm sokak sanatı eserlerini fotoğraflayıp kayda geçirmek suretiyle bu sanat dalının bir tablosunu çıkarmışlardır. Her iki toplumdaki sanatçılar ve aktivistlerle mülakatlar yaparak, onların içgörülerini derlemek ve bir yandan da daha geniş kesimlere ulaşılabilmelerini sağlamak için çaba sarf etmişlerdir. Ulaştıkları sonuçlar da videolar ve internette yayınlanan etkileşimli bir harita ile sunulmuştur.

"Lefkoşa'nın dört bir yanında çalışmalarımızı yürüterek sokak sanatlarını görsel anlamda kayda geçirdik ve duvarlarında yansıma bulan sanatın perspektifi ile şehrin kentsel alanlarında anı yakalamayı başardık. Şehirde dolaşırkenki gözlemlerimiz bizi dolambaçlı yollar ve ara bölgeye komşu bir hatta kuytu arka sokaklara götürdü. Lefkoşa'daki sokak sanatlarını deneyimlediğimizde Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk toplumlarının gündeminde yer bulan konuların farklı olduğunu ve belirli sosyal ve siyasi sorunlarla gündemdeki bazı konulara odaklandığını gördük. Bölünmüş kentimizdeki bu kamusal alanları keşfe çıkmak bize, toplumdaki anaakım söylemler arasında kendilerini ifade etmek ve seslerini duyurmak için boş alanları kullanan bağımsız perspektifleri gözlemleme olanağı verdi. Kentsel alanların, genç grupların ve bağımsız yaklaşımların siyasi, sosyal ve çevresel sorunlar karşısında seslerini yükseltmesine olanak tanıyan bir platform olabildiğini görebildik."

Veronika Antoniou

Çalışmayla ulaşılan sonuçlar bir raporda derlenerek, Urban Gorillas'ın bağlantıları ve parçası olduğu ağlar üzerinden geniş kitlelere ulaştırılmanın yanında ayrıca grubun internet üzerindeki etkileşimli web sitesinde de yayınlandı. Bir yandan da 7 Ekim 2017'de Yuka Blend Sokak Festivali kapsamında Lefkoşa'daki sokak sanatı konusunda bir video belgeselle birlikte gösterilen bir foto-makale olarak da sunuldu. Çalışmanın önemli unsurlarından bir diğeri de, her iki toplumdaki üyeleri olan ekip içindeki işbirliği ve birlikte öğrenme boyutu oldu, ki bu da uzlaşma çabaları kapsamında başlı başına bir kazanım olarak değerlendirilebilir.

Fotoğraf: Sokak Sanatıyla Tanışma Belgeseli

"Çalışma her iki toplumdaki üyeleri olan bir bağımsız araştırmacılar ve aktivistler ekibinin birlikte çalışmasını ve bilgi ve uzmanlıklarını paylaşmasını gerekli ve mümkün kılmıştır. Fikir aşamasından yürütülen araştırmalara ve ulaşılan sonuçların sunumuna kadar çalışma Lefkoşa'nın suriçi bölgesini bir bütün olarak değerlendirmiştir. Araştırma ile her iki toplumdaki sanatsal dışavurumda belirleyici olan trendler ve mesajların anlatım tarzı irdelenmiş ve farklılıklar kadar benzerlikler de analiz edilerek her iki toplumun gündemindeki sorunlar hakkında yeni içgörülere ulaşılmıştır. Bu proje sivil toplum aktivistleri ile kentten dört bir yanındaki sanatçılar arasında yeni ilişki ve bağlar kurulmasına da olanak sağlamıştır."

Veronika Antoniou

HAK TEMELLİ YAKLAŞIM

Çalışma, ifade özgürlüğünün bir biçimi olarak sokak sanatının kapsam ve önemine vurgu yapmıştır. Kıbrıs'ta sokak sanatı konusunda gerçekleştirilen ilk kayda değer araştırma projesi olmuş ve her iki toplumdaki bireylerin ve grupların düşünce ve endişelerinin şehirdeki duvarlarda ne şekilde görsel yansıma bulduğunu irdelemiştir. Ekip toplumun gündemindeki, incelenip anlaşılması gereken hayatı konular hakkında önemli içgörülere ulaşmayı amaçlamıştır. İçinde yaşadıkları toplumun "bugününü" anlamak ve özgürce ifade edilen düşünceleri yansıtan bir araç olarak sokak sanatının önemini değerlendirmek için bu fırsattan yararlanmak istemişlerdir. Roma'daki MAXXI Müzesinin bir girişimi olarak bağımsız sanat uygulamaları hakkında yayınlanan bir internet dergisi olan "Independent Project"te görsel bir makale yayınlayarak, Lefkoşa'daki sokak sanatı eserlerinin ve gerçekleştirdikleri araştırmanın uluslararası alanda görünürlüğünü artırmayı da başarmışlardır.

Fotoğraf: Sokak Sanatıyla Tanışma Belgeseli

DEVAMINDA NE VAR?

Ekip çalışmayı devam eden bir sosyal inceleme olarak tanımlamakta ve gözlemlerini farklı zamanlarda sürdürmektedir.

ÇALIŞMA HAKKINDA
DAHA FAZLA
BİLGİ İÇİN

Urban.Gorillas.ngo
www.urbangorillas.org

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

